

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ
ΑΜΦΙΣΣΑΣ

< Ιανουάριος – Απρίλιος , 2019 >

**25/1/2019: «Εξέλιξη και επιδράσεις στη μάθηση των φοιτητών
της Νοσηλευτικής»**

*(Γαλάτου Νίκη / ΤΕ Νοσηλεύτρια, MSc ,
Τομεάρχης Χειρουργικού Τομέα,
Μέτα Ερσέλα, / ΤΕ Νοσηλεύτρια,
Πρακτικής άσκησης - ΤΕΙ Πάτρας)*

**ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:
Νοσηλευτική Εκπαίδευση**

Η παρούσα μελέτη αποτελείται
από δυο μέρη:
το **Γενικό** (θεωρητικό) και
το **Ειδικό** (ερευνητικό)

Στο θεωρητικό μέρος γίνεται προσπάθεια εννοιολογικής περιγραφής των εννοιών: **«Ο θεσμός της Νοσηλευτικής , η Νοσηλευτική Εκπαίδευση , η Κλινική Νοσηλευτική Διδασκαλία, Αξιολόγηση »**, σύμφωνα με βιβλιογραφική ανασκόπηση , αναπτύσσονται τα μοντέλα κλινικής νοσηλευτικής διδασκαλίας και οι παράγοντες που τα επηρεάζουν.

Στο ερευνητικό μέρος παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας σε σχέση με την αξιολόγηση της κλινικής διδασκαλίας στη Νοσηλευτική, μέσα από τη διερεύνηση συγκεκριμένων διαστάσεων της εμπειρίας των φοιτητών του Τμήματος Νοσηλευτικής, Σχολής Υγείας & Πρόνοιας του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Δυτικής Ελλάδας (ΠΑΤΡΑ) με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου .

Με βασικά ερευνητικά ερωτήματα:

- (1) τον τύπο του κλινικού περιβάλλοντος μάθησης,**
- (2) την επαφή και τη σχέση που είχαν οι φοιτητές με τους επιβλέποντες και τους μέντορες στην κλινική άσκηση και**
- (3) την επαφή με τον κλινικό συντονιστή.**

Γενικό (θεωρητικό)

Αναλύοντας την έννοια της Νοσηλευτικής θα λέγαμε ότι , «**Νοσηλευτική** είναι η τέχνη και η επιστήμη υγείας που ασχολείται με την καθημερινή και λεπτομερή φροντίδα των ατόμων, της οικογένειας και της κοινότητας για τη πρόληψη, διατήρηση και αποκατάσταση της υγείας σε όλο το φάσμα των φυσιολογικών βιοψυχοκοινωνικών λειτουργιών της». Και ως **Νοσηλευτής / τρια**, θεωρείται ο επαγγελματίας υγείας που μαζί με άλλους επαγγελματίες υγείας, ασχολείται με την φροντίδα, την ασφάλεια και την αποκατάσταση της υγείας διαφόρων ατόμων που πάσχουν από κάποια οξεία ή χρόνια πάθηση.

Ο Θεσμός της Νοσηλευτικής

Ιστορική Αναδρομή

- Η **Florence Nightingale** ήταν αυτή που ίδρυσε την πρώτη Νοσηλευτική Σχολή στον κόσμο συγκεκριμένα στο Λονδίνο και επισήμανε την εξατομικευμένη φροντίδα του αρρώστου και τη σημασία της προσωπικής και επαγγελματικής ακεραιότητας των νοσηλευτών.
- Γεννήθηκε στη Φλωρεντία της Ιταλίας στις 12 Μαΐου 1820.

- Η πρώτη νοσηλευτική σχολή ήταν αυτή του Ευαγγελισμού, η οποία ιδρύθηκε από τη βασίλισσα Όλγα το 1875 ως «**Νοσοκομειακών Παιδευτήριον**», (ήταν τρίτη παγκοσμίως), η διάρκεια φοίτησης ήταν δύο έτη και στην συνέχεια έγινε τριετής. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα της σχολής είχε στόχο την παρεχόμενη νοσηλεία των ασθενών.
- Επιπλέον το 1923 ιδρύθηκε ο Σύνδεσμος Ελληνίδων Νοσοκόμων και στη συνέχεια η σχολή Νοσοκόμων του Ελληνικού Ερυθρού Σταύρου και το πρώτο Κέντρο Υγείας στην Αθήνα.

Η Νοσηλευτική εκπαίδευση κλιμακώνεται σε διάφορα επίπεδα και ποικίλες μορφές αγωγής υγείας για υψηλή κατάρτιση των νοσηλευτών και παρέχεται σε:

**Τριτοβάθμια Πανεπιστημιακού Επιπέδου
ιδρύματα**

**Τριτοβάθμια τεχνολογικά ιδρύματα και
Δευτεροβάθμια ιδρύματα (ΙΕΚ, Μ.Τ.Ε.Ν.Σ
(Μέση Τεχνική Επαγγελματική Νοσηλευτική,
Τ.Ε.Ε)**

Η Νοσηλευτική εκπαίδευση

Η κλινική διδασκαλία γίνεται σε διάφορα νοσοκομεία, κέντρα υγείας και σε όλες τις δομές που παρέχονται υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας.

Η νοσηλευτική εκπαίδευση συνδέεται με την πραγματική Νοσηλευτική πράξη στο θάλαμο του αρρώστου καθώς και στην κοινότητα.

Η κλινική άσκηση είναι αυτή που φέρνει τους φοιτητές πρόσωπο με πρόσωπο με την πραγματικότητα του επαγγέλματος τους.

Με άλλα λόγια **ο σπουδαστής στην διάρκεια της κλινικής του εκπαίδευσης αποκτά απαιτούμενες δεξιότητες εφαρμόζοντας σταδιακά όλα τα εκπαιδευτικά -νοσηλευτικά έργα.**

Η Κλινική Νοσηλευτική Διδασκαλία

Κλινική διδασκαλία - Κλινικά πλαίσια

- Όσον αφορά τα κλινικά πλαίσια, οι καθηγητές συνοδεύουν ομάδες 8-12 φοιτητές σε ένα κλινικό τμήμα και αναθέτουν ασθενείς στους διδασκόμενους.
- Το προσωπικό του τμήματος έχει την κύρια ευθύνη για τη φροντίδα των ασθενών , **παρόλα αυτά οι διδασκόμενοι αναλαμβάνουν τη φροντίδα κατά τον χρόνο παραμονής τους στην υπηρεσία. Ο εκπαιδευτής αναθέτει εργασίες σχετικά με το θεωρητικό υλικό που διδάσκει στη σχολή .**

Ο ρόλος του Κλινικού καθηγητή :

Οι φοιτητές διδάσκονταν πλέον τόσο στην αίθουσα διδασκαλίας όσο και στον κλινικό χώρο αποκλειστικά και μόνο από νοσηλευτές καθηγητές των σχολών .

Ο κλινικός καθηγητής δεν έχει τυπικά εξουσία άσκησης ελέγχου στη διαχείριση του τμήματος και της νοσηλευτικής φροντίδας, γιατί αυτή είναι ευθύνη της προϊσταμένης και των νοσηλευτών.

Ο Μέντορας / Νοσηλευτική Εκπαίδευση

Στη νοσηλευτική εκπαίδευση, μέντορας είναι ένας έμπειρος νοσηλευτής του κλινικού χώρου, που βοηθά το φοιτητή στη διάρκεια της κλινικής του εκπαίδευσης σε μια σχέση ενός προς ένα, σε όλες τις απόψεις του προγράμματός του, παρέχοντας ταυτόχρονα καθοδήγηση, υποστήριξη.

Η σχέση μέντορα - φοιτητή θεωρείται θετική όταν βασίζεται στη συνεργασία, και στο αμοιβαίο σεβασμό.

Ωστόσο μη αποτελεσματικοί μέντορες είναι εκείνοι που δεν έχουν γνώσεις και εμπειρία και δεν διαθέτουν αρκετές διδακτικές δεξιότητες.

Η συνεργασία μέσα στο τμήμα αποτελεί επίσης σημαντικό παράγοντα για την επιτυχία του μέντορα, συγκεκριμένα όταν υπάρχει συνεργασία μεταξύ προσωπικού τότε ο μέντορας είναι πιο αποτελεσματικός.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

- **Τα συνεργατικά μοντέλα κλινικής εκπαίδευσης** αποτελούνται τόσο από τους νοσηλευτές του τμήματος όσο και από τους καθηγητές του εκπαιδευτικού ιδρύματος όσο αφορά την κλινική διδασκαλία . Αναλυτικότερα 3– 4 φοιτητές τοποθετούνται σε ένα τμήμα. Στη συνέχεια οι νοσηλευτές του τμήματος αναλαμβάνουν την κλινική τους εκπαίδευση .
- Ο εκπαιδευτικός που τοποθετείται στο τμήμα έχει ως ρόλο να συμμετέχει στην εκπαίδευση αλλά και ταυτόχρονα να λειτουργεί ως αρχηγός της ομάδας .Επίσης έχει την ευθύνη ότι η εκπαιδευτική διαδικασία θα πρέπει να είναι συμβατή με τη φιλοσοφία και τους σκοπούς του προγράμματος σπουδών.

- Σε ένα τροποποιημένο μοντέλο της συνεργατικής εκπαίδευσης, ένας νοσηλευτής του κλινικού χώρου μπορεί να αναλάβει την εκπαίδευση 3–4 φοιτητών σε συνεργασία με τον κλινικό εκπαιδευτικό, ο οποίος διδάσκει ισότιμα και εναλλακτικά με το νοσηλευτή του τμήματος.
- **Μια δεύτερη παραλλαγή αυτού του μοντέλου** οι φοιτητές τοποθετούνται με τους νοσηλευτές του τμήματος σε μια σχέση ενός προς ένα. Ο εκπαιδευτικός της σχολής αναλαμβάνει ρόλο κλινικού εκπαιδευτή. Πρέπει να σημειωθεί ότι σε κάθε 10 φοιτητές, που κάνουν ζευγάρια με τους νοσηλευτές του τμήματος ή των τμημάτων, υπάρχει και ένας εκπαιδευτικός της σχολής.

ΑΛΛΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ορισμένα νοσηλευτικά προγράμματα τελευταία έχουν δοκιμάσει την χρησιμοποίηση των φοιτητών μεγαλύτερων εξαμήνων για την εκπαίδευση των πρωτοετών φοιτητών. Ταυτόχρονα όμως υπάρχει και συμμετοχή από τους κλινικούς εκπαιδευτές ή μέντορες.

Τα οφέλη από αυτό το μοντέλο περιλαμβάνουν:

- Το άγχος των φοιτητών μειώνεται.
- Υπάρχει περισσότερη άνεση εκ μέρους των εκπαιδευτών για την ασφάλεια των ασθενών.
- Οι φοιτητές δέχονται περισσότερη βοήθεια.
- Υπάρχουν περισσότερα νοσηλευτικά πρότυπα.
- Η συναδελφικότητα ανάμεσα στους φοιτητές αυξάνεται.
- Βελτιώνονται οι διδακτικές δεξιότητες καθώς και οι δεξιότητες του εκπαιδευτή στους μεγαλύτερους φοιτητές

Κλινική διδασκαλία - Πρακτική άσκηση

Ο διδασκόμενος εργάζεται κανονικά στο κλινικό περιβάλλον και η πρακτική άσκηση **αποσκοπεί** :

1. Να δώσει ευκαιρίες στο σπουδαστή να εμπειδώσει της γνώσεις που απέκτησε στην βασική εκπαίδευση και να προσφέρει ολοκληρωμένη νοσηλευτική φροντίδα στους άρρωστους με διάφορα προβλήματα.
2. Ο σπουδαστής να είναι σχετικά έτοιμος και να αποκτήσει δεξιότητες σχετικά με την αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών.
3. Ο σπουδαστής να αναπτύξει δεξιότητες έτσι ώστε να λειτουργήσει ως βασικό μέλος της νοσηλευτικής ομάδας κάποιας κλινικής .
4. Να δώσει στο σπουδαστή την ευκαιρία να βλέπει τις αρχές διοίκησης που πραγματοποιούνται σε νοσηλευτικές μονάδες ενός γενικού νοσοκομείου.

Από την βιβλιογραφική ανασκόπηση που πραγματοποιήθηκε προκύπτει ότι τα μοντέλα νοσηλευτικής εκπαίδευσης τα οποία εφαρμόζονται σήμερα μπορούν να συνοψιστούν στα παρακάτω:

- Το μοντέλο όπου την ολοκληρωτική ευθύνη της κλινικής εκπαίδευσης αναλαμβάνει το εκπαιδευτικό ίδρυμα μέσα από το ρόλο του κλινικού καθηγητή.
- Το μοντέλο στο οποίο η κλινική εκπαίδευση ανατίθεται στους νοσηλευτές του τμήματος με παράλληλη συμμετοχή καθηγητών του χώρου της εκπαίδευσης, στις ευθύνες των οποίων όμως δεν περιλαμβάνεται η παροχή φροντίδας άμεσα.
- Το τρίτο μοντέλο αποτελεί ένα συνδυασμό των δύο προηγούμενων και έτσι η ευθύνη της εκπαίδευσης των φοιτητών αναλαμβάνεται από κοινού, δηλαδή τόσο από τους νοσηλευτές του τμήματος όσο και από τους κλινικούς εκπαιδευτικούς, σε διάφορα σχήματα.

- Κάθε μοντέλο έχει ισχυρά και αδύνατα σημεία και θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι η επιτυχία τους εξαρτάται και από τους ίδιους τους επαγγελματίες και το πραγματικό ενδιαφέρον τους για τους φοιτητές και την εκπαίδευση.
- Ωστόσο, φαίνεται ότι το πρώτο μοντέλο παρουσιάζει περισσότερα προβλήματα κι αυτό κυρίως γιατί επιτείνει το χάσμα ανάμεσα στις δύο πλευρές και δεν βοηθά τους φοιτητές να αναπτύξουν μια ρεαλιστική εικόνα της πραγματικότητας του κλινικού χώρου.

ΔΥΣΧΕΡΕΙΕΣ ΣΤΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ

- Ένα από τα βασικότερα προβλήματα που απασχολούν όλο και περισσότερο είναι **το κόστος της εκπαίδευσης**. Για το λόγο αυτό το εκπαιδευτικό ίδρυμα μειώνει τις ώρες επίβλεψης και διδασκαλίας και παράλληλα αυξάνει τον αριθμό των φοιτητών στον κλινικό χώρο με έναν κλινικό εκπαιδευτικό.
- Αδυναμία παρακολούθησης λογοδοσίας (δηλαδή λόγω του ωραρίου που εισέρχονται οι φοιτητές στα κλινικά πλαίσια δεν έχουν την δυνατότητα να την παρακολουθήσουν)
- Ανεπαρκής χρόνος των νοσηλευτών για επεξήγηση των νοσηλευτικών ενεργειών στους φοιτητές (δηλαδή λόγω φόρτου εργασίας) οι νοσηλευτές δεν έχουν την δυνατότητα να εξηγήσουν ολοκληρωτικά την κάθε νοσηλευτική πράξη που εκτελούν με αποτέλεσμα οι φοιτητές να μην μπορούν να αντεπεξέλθουν σωστά .
- Λόγο πληθώρας φοιτητών δεν υπάρχουν πολλές ευκαιρίες έτσι ώστε οι φοιτητές να έχουν την δυνατότητα να εκτελέσουν κάποιες νοσηλευτικές παρεμβάσεις .
- Άλλο ένα πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι φοιτητές είναι **το χάσμα που επικρατεί μεταξύ θεωρίας και κλινικής πράξης** (με άλλα λόγια η κλινική πράξη είναι διαφορετική σε σχέση με αυτό που διδάσκεται στα εκπαιδευτικά ιδρύματα) .

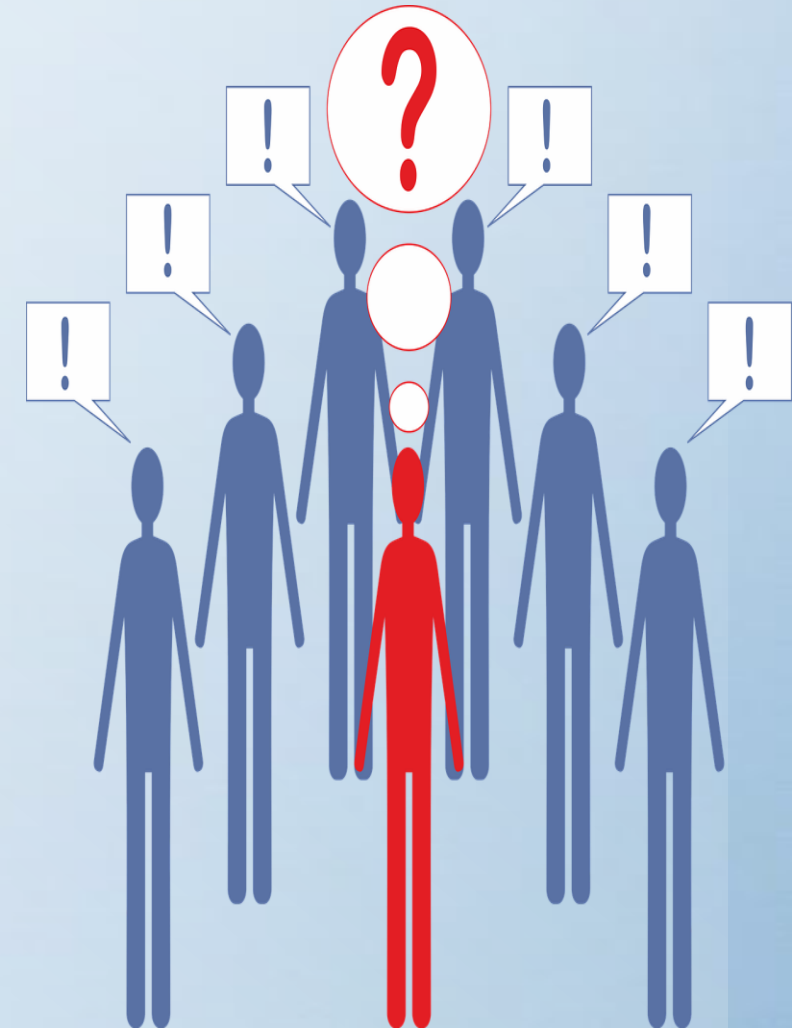
Αξιολόγηση της Κλινικής Διδασκαλίας

Ως αξιολόγηση ορίζουμε την διαδικασία όπου η εκπαιδευτική ηγεσία κάποιου συστήματος ή μονάδας έχει στόχο την συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με τον εκπαιδευτικό και τη διδασκαλία τους έτσι ώστε να υπάρχει βελτίωση της επαγγελματικής τους ανάπτυξης και αναβάθμιση της μάθησης και της εκπαίδευσης γενικότερα.

Η αξιολόγηση συγκεκριμένα χωρίζεται σε **εξωτερική** και σε **εσωτερική**.

• **Η εξωτερική αξιολόγηση** εκτελείται από κάποιους που δεν είναι μέλος, η δεν συμμετέχουν στην διαδικασία που αξιολογείται και έχει ως στόχο τον εντοπισμό και την καταγραφή διάφορων διαδικασιών όπως: τον προσδιορισμό της αποτελεσματικότητας διάφορων μέτρων που λήφθηκαν από τη σχολή με σκοπό τη καλύτερευση του έργου της. Μπορεί να καθορίζει τομείς που χρειάζονται βελτίωση και εκτιμούν την επίτευξη των στόχων του ιδρύματος.

• **Αντίθετα η εσωτερική** εκτελείται από μέλη που συμμετέχουν στην διαδικασία που αξιολογείται ,η οποία γίνεται κυρίως από τους φοιτητές.

Ειδικό (ερευνητικό)

Σκοπός της μελέτης

Σκοπός της εργασίας είναι:

- Διερεύνηση των απόψεων των φοιτητών για την κλινική τους εκπαίδευση
- Αναγνώριση της σχέσης που είχαν οι φοιτητές με τους επιβλέποντες και τους μέντορες στην κλινική άσκηση καθώς και τον τύπο του κλινικού περιβάλλοντος μάθησης
- Αξιολόγηση των φοιτητών σχετικά με της εμπειρίες τους κατά την διάρκεια της κλινικής άσκησης

Δείγμα και μεθοδολογία

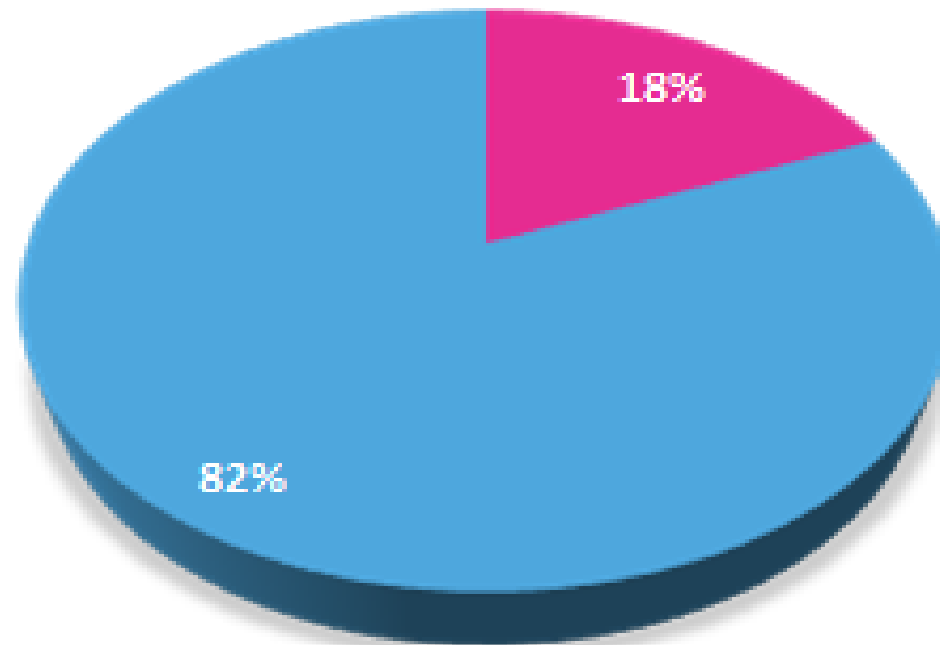
- Το δείγμα της μελέτης αποτέλεσαν **92 φοιτητές** από το Τμήμα Νοσηλευτικής του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας
- Χρησιμοποιήθηκε δειγματοληψία ευκολίας
- Οι φοιτητές συμπλήρωσαν ένα δομημένο ερωτηματολόγιο σε ηλεκτρονική μορφή που απαρτίζεται από 2 μέρη
  - Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει δημογραφικά στοιχεία
  - Το δεύτερο μέρος περιλαμβάνει το ερωτηματολόγιο Clinical Learning Environment (CLEI) που αποτελείται από **113 ερωτήσεις**
  - Το εν λόγω ερωτηματολόγιο έχει συνταχθεί από τον Dominic Chan, στην ελληνική του απόδοση, η οποία πραγματοποιήθηκε από διδακτορική ερευνήτρια του Τμήματος Νοσηλευτικής του ΤΕΠΑΚ, από την οποία λήφθηκε και η άδεια χρήσης του ερωτηματολογίου
- Για τη συγκέντρωση των στοιχείων χρησιμοποιήθηκαν ειδικές ηλεκτρονικές πλατφόρμες της Google
- Η ανάλυση των δεδομένων έγινε με το πρόγραμμα **Excel 2013**

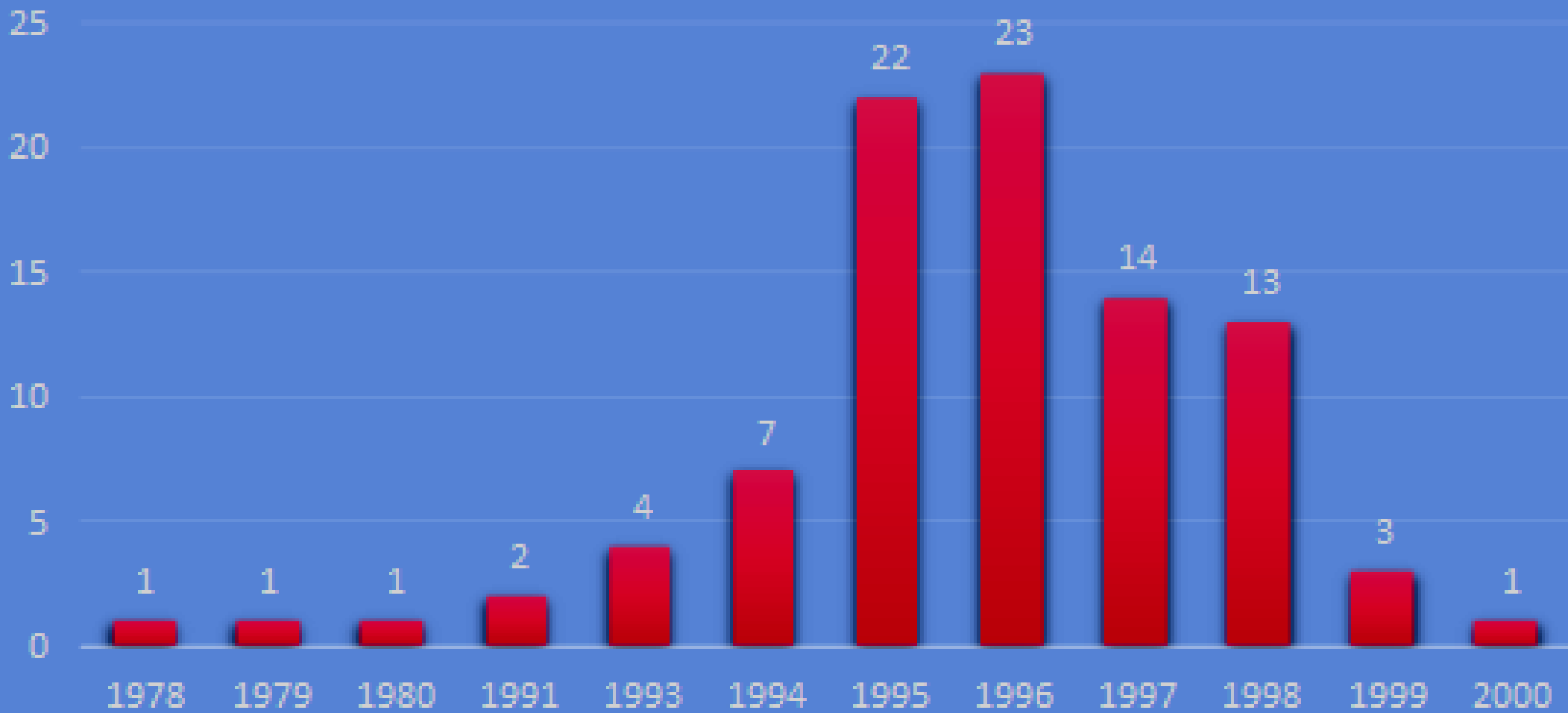
Αποτελέσματα: δημογραφικά στοιχεία

Κατανομή φύλου

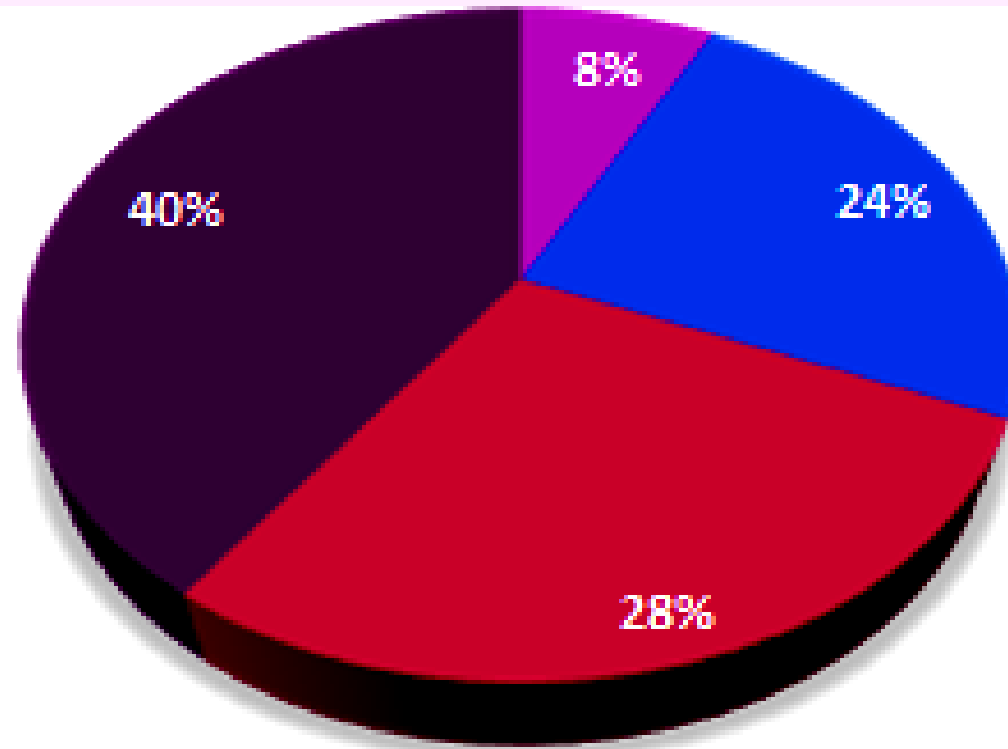

■ ΑΝΔΡΑΣ ■ ΓΥΝΑΙΚΑ

Έτος γέννησης

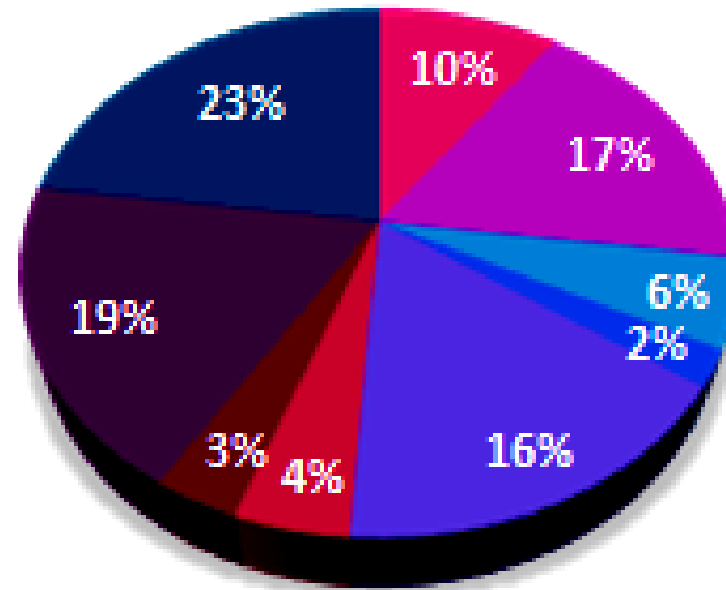

Έτος σπουδών

■ 1ο ■ 2ο ■ 3ο ■ 4ο

Τύπος νοσηλευτικής μονάδας

■ ΑΛΛΟ

■ ΜΕΘ

■ ΤΕΠ

■ Γηριατρικό

■ Παθολογικό

■ Χειρουργικό

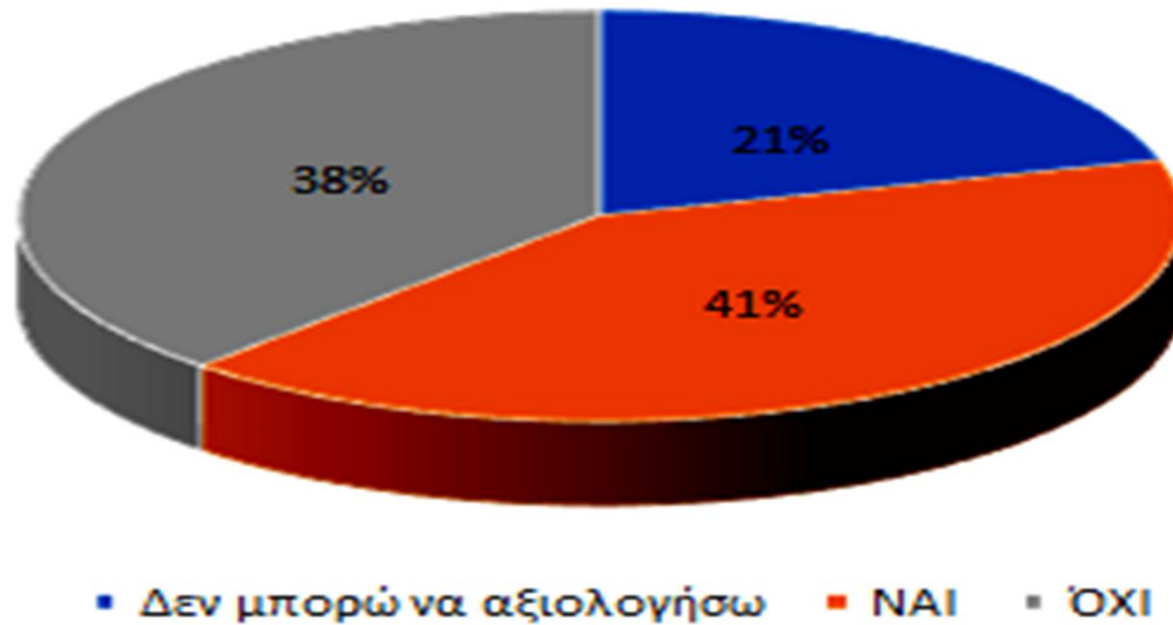
■ Γυναικολογικό -Μαιευτικό

■ Παιδιατρικό

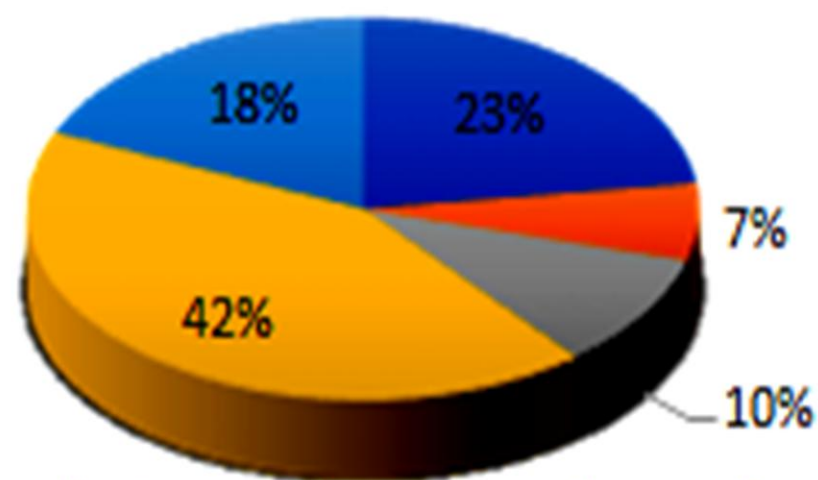
■ Ψυχιατρικό

Ενδεικτικές Ερωτήσεις (1)

1. Έγιναν καθόλου αλλαγές κατά την άσκηση σας; (για παραδειγμα για την βελτίωση της ποιότητας της νοσηλευτικής φροντίδας;)

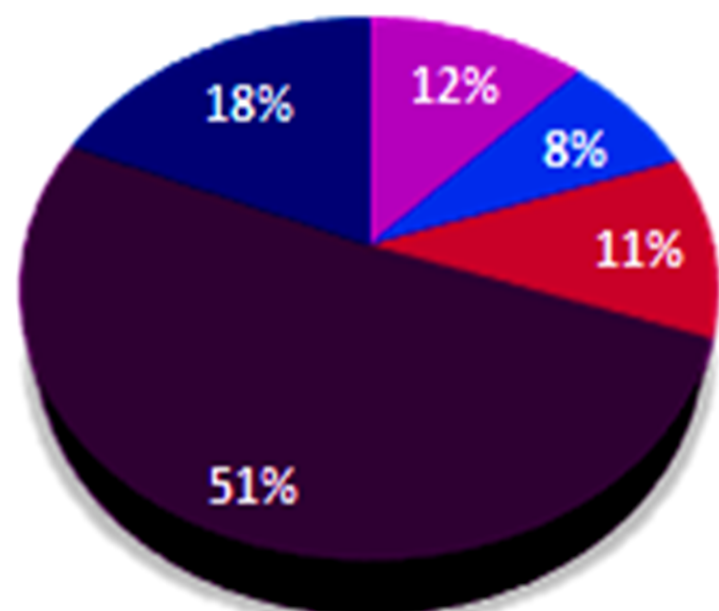

18. Ο ΚΣ με βοήθησε να μειώσω το χάσμα μεταξύ θεωρίας και πρακτικής.

- δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ μερικώς
- Διαφωνώ πλήρως
- Συμφωνώ μερικώς
- Συμφωνώ πλήρως

16. Κατά την άποψη μου ,ο ΚΣ ήταν ικανός να συνδέσει τη θεωρία με την καθημερινή πρακτική της νοσηλευτικής.

■ δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ

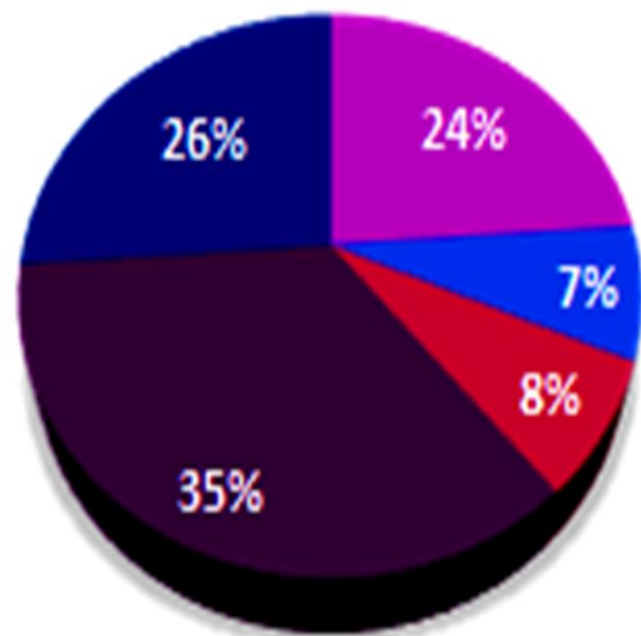
■ Διαφωνώ μερικώς

■ Διαφωνώ πλήρως

■ Συμφωνώ μερικώς

■ Συμφωνώ πλήρως

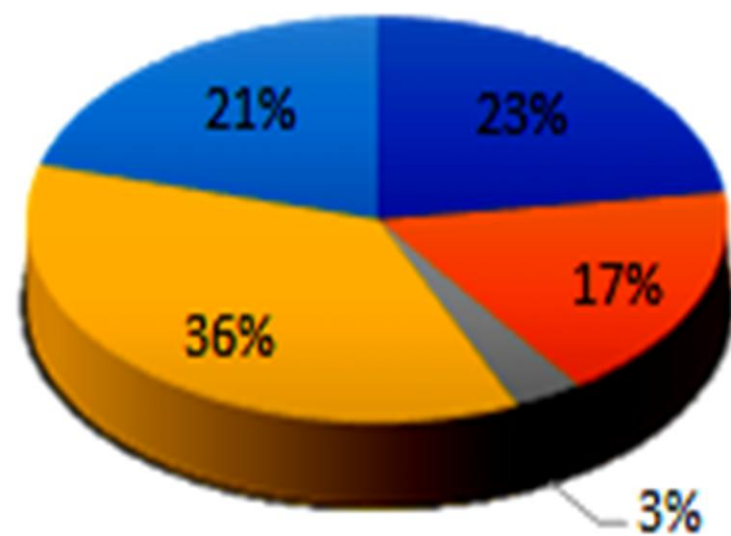
19.Ο ΚΣ λειτουργούσε σαν ένα μέλος της νοσηλευτικής ομάδας.

- δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ μερικώς
- Διαφωνώ πλήρως
- Συμφωνώ μερικώς
- Συμφωνώ πλήρως

22. Οι κοινές συναντήσεις ανάμεσα σε μένα ,τον μέντορα μου και τον ΚΣ ήταν μια άνετη εμπειρία.

■ δεν συμφωνώ, ούτε διαφωνώ

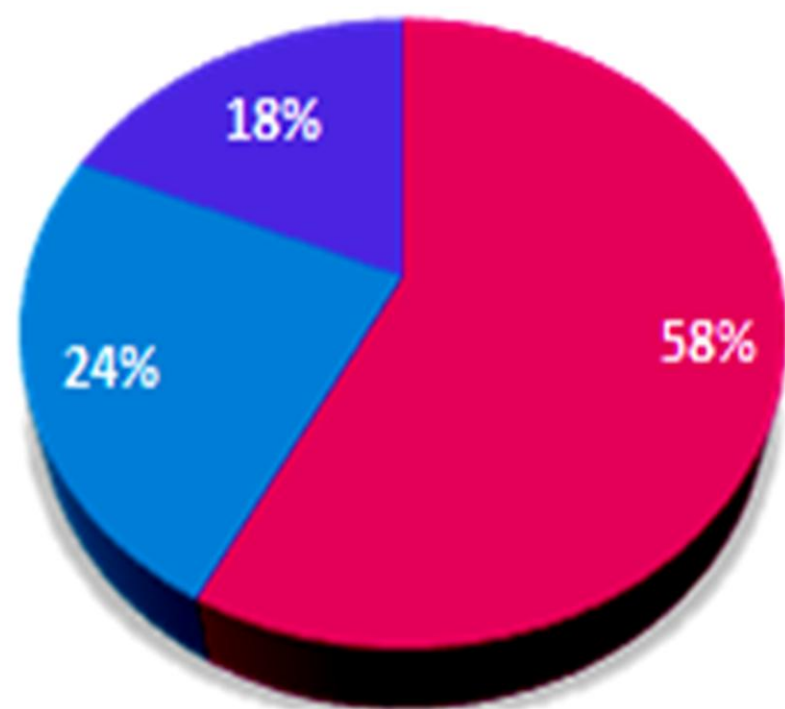
■ Διαφωνώ μερικώς

■ Διαφωνώ πλήρως

■ Συμφωνώ μερικώς

■ Συμφωνώ πλήρως

25. Σύμφωνα με την εμπειρία σας, ποιο ήταν το σημαντικότερο άτομο που σας βοήθησε να κατανοήσετε καλύτερα τις βασικές έννοιες και την πρακτική της νοσηλευτικής.

■ Και οι δύο ήταν σημαντικοί

■ Ο κλινικός συντονιστής

■ Ο μέντορας

Συζήτηση αποτελεσμάτων

- Το 58% των φοιτητών υποστηρίζει ότι και ο μέντορας αλλά και ο κλινικός συντονιστής είναι πολύ σημαντικοί για την κατανόηση της πρακτικής άσκησης.
- Το 41% των φοιτητών απαντησαν ότι δεν είναι ικανοποιημένοι από τη λειτουργία της νοσηλευτικής μονάδας.
- Ακόμη 51% συμφωνούν ότι καινοτόμες και διαφορετικοί μέθοδοι χρησιμοποιούνται σπάνια στη νοσηλευτική μονάδα
- Επίσης 49% των φοιτητών συμφωνούν ότι ο μέντορας αναζητά καινοτόμες δραστηριότητες για τους φοιτητές
- Κατά την άσκηση των φοιτητών γενικά παρατηρήθηκε στο 41% ότι έγιναν αλλαγές για την βελτίωση της ποιότητας της νοσηλευτικής φροντίδας
- Όσο αφορά της κοινές συναντήσεις μεταξύ φοιτητών, μέντορα και ΚΣ οι ερωτώμενοι δήλωσαν ότι σε γενικά πλαίσια, ήταν μια άνετη εμπειρία
- Σύμφωνα με της απαντήσεις των φοιτητών διακρίνουμε ως επαγγελματικό τίτλο του μέντορα τον/την νοσηλεύτη/τρια

Περιορισμοί μελέτης

- Σχετικά μικρό δείγμα φοιτητών (n=92)
- Ασαφείς όροι για κάποιους φοιτητές (μέντορας, κλινικός συντονιστής)
- Η μελέτη πραγματοποιήθηκε μόνο στο Τμήμα Νοσηλευτικής του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας, άρα τα αποτελέσματα δεν μπορούν να γενικευθούν
- Η μέθοδος δειγματοληψίας (χρήση υπολογιστή σε εργαστήριο) δεν διασφάλισε αντιπροσωπευτικότητα όλων των φοιτητών
- Δεν πραγματοποιήθηκε στατιστική ανάλυση με συσχέτιση αποτελεσμάτων και δημογραφικούς παράγοντες
- Έλλειψη ερευνητικής εμπειρίας

Συμπεράσματα

- Η συγκεκριμένη μελέτη, έδειξε ότι οι φοιτητές αναφέρουν άλλοτε άλλου βαθμού ικανοποίηση στις παραμέτρους αξιολόγησης της κλινική τους άσκησης.
- Επικεντρώνονται σε κάποιες παραμέτρους στα μειονεκτήματα ειδικά στο κλινικό περιβάλλον .
- Επίσης δείχνουν ότι ο μέντορας και ο κλινικός εκπαιδευτής παίζουν πολύ σημαντικό και καθοριστικό ρόλο στην όλη εκπαίδευση του φοιτητή και είναι ένας σπουδαίος παράγοντας για την κατανόηση της θεωρίας στην πράξη, την αίσθηση εμπιστοσύνης από τον μέντορα/ καθηγητή προς τους φοιτητές και αντίστροφα, την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της συμμετοχής του φοιτητή.
- Και τέλος, η αξιολόγηση έδειξε ότι οι φοιτητές κατά το μεγαλύτερο ποσοστό τους γενικά είναι ικανοποιημένοι από την κλινική νοσηλευτική τους εκπαίδευση και συνεπείς στις υποχρεώσεις τους και ανταποκρίνονται θετικά σε ότι αναλάβουν να βγάλουν εις πέρας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Καλοκαιρινού, Α. (2017). Πανεπιστημιακή Νοσηλευτική Εκπαίδευση. Ελληνικό περιοδικό της νοσηλευτικής επιστήμης. Τεύχος 2 (Τόμος 4) <http://journal-ene.gr/?p=955>
- Παπαδαντωνάκη, Α. (2012). Το Έργο της Νοσηλευτικής. Νοσηλευτική 51(1):7-9
- Λουραντάκη & Κατσαλιάκη. (2017). Η διεύρυνση του επαγγελματικού ρόλου των νοσηλευτών στην Ελλάδα. Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής. 34:191-206 <http://www.mednet.gr/archives/2017-2/pdf/191.pdf>
- Τσάπαλος, Γ. (2015). Η Νοσηλευτική σήμερα, προοπτική, ευκαιρίες. Docmed <http://www.docmed.gr/nosileftiki-simera-prooptiki-efkeries-mia-aropsi/>

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΠΟΛΥ...